

anset Forslaget om de forberedte Stillinger for et godt Grundlag, fra hvilket man under den videre Forhandling vilde kunne komme til noget mere, beror det paa en Misforstaaelse. Ud over det foreslaaede Beløb vil Regeringen absolut ikke gaa.

Man har fra forskellige Sider stærkt understreget de Ytringer, jeg ved Forslagets Forelæggelse fremsatte om, hvad der efter mit Skøn krævedes for, at vort Neutralitetsværn ogsaa i Udlandets Øjne kunde gælde for, hvad alle ønske det skulde være: et Middel til Opretholdelse af Landets absolutte Neutralitet uden Hældning til nogen af Siderne. Jeg fastholder i et og alt Rigtigheden af, hvad jeg derom har sagt, men jeg griber samtidig Lejligheden til at berigtige den Misforstaaelse, der er kommen til Orde, at der skulde have foreligget Pression fra Udlandets Side eller Fordringer fra en eller anden Magt om, hvordan vi skulde indrette vort Forsvarsvæsen. Sligt har ikke foreligget og vil ikke komme til at foreligge. Thi noget saadant byder den ene suveræne Stat ikke den anden. Først naar det kritiske Øjeblik er der, faar den lille Stat at vide, hvor dens Neutralitetsrustning har et Hul, som forekommer en eller anden Stormagt at frembyde Farer for den i dens Kamp mod en jævnbyrdig Medbejler. Men saa er det for sent at stoppe Hullet. Derfor er det ogsaa enhver Regerings Pligt i Tide at vogte paa Tidens Tegn og handle derefter. Den Overbevisning, man i saa Henseende danner sig, naar man til ad hundrede forskellige Veje, og meget af det, som man, naar man staar paa min Plads, erfarer, er af en saa intim og fortrolig Art, at det ikke kan røbes. Derfor er det et billigt Kampmiddel fra forskellige Sider at sige: Kom frem med Beviserne! Nævn, hvad det er, du støtter dig paa! Alle almindelige Betragtninger kunne nævnes, men de Herrer vide meget godt selv, at der er andet, som ikke kan nævnes og ikke kan fremlægges uden Brud paa Embedspligt. Derfor er det her og i alle Lande saadan, at de, der have Ledelsen og Ansvaret i Sager som dem, her er Tale om, kun kunne meddele Resultatet af deres Erfaringer, men ikke altid gøre fuldt Rede for den Maade, hvorpaa de ere komne til det Resultat. Ikke desmindre er det, hvor saa meget staar paa Spil som her, en Pligt for den Regering, der har Ansvaret, at udtale klart og aabent, hvorledes den ser paa Forholdene, og hvilke Farer den mener der kan true, hvis denne eller hin Foranstaltning undlades. Dette har jeg gjort, jeg kan ikke

tvinge nogen til at tillægge mine Udtalelser i saa Henseende mere Vægt, en De selv finde der bør tillægges dem, men jeg har handlet, som *mit* Ansvar bød mig, og overlader til andre at tage *deres* Ansvar.

Udenrigsministeren (*Ahlefeldt-Laurvig*): Den danske Regering staar i Øjeblikket i venskabeligt Forhold til alle Magter, og det er min fulde Overbevisning, at dette gode Forhold ikke saa langt, man kan se frem i Tiden, vil blive truet af nogen fremmed Stats Ønske om at udstrække sit Herredømme over nogen Del af det danske Monarki. Til Støtte for denne Mening skal jeg kun anføre de nys afsluttede Konventioner om Integriteten af de til Nord- og Østersøen grænsende Territorier, hvilke Konventioner i deres Helhed omfatte os.

Paa den anden Side vide alle de fremmede Regeringer, at Danmark ikke under nogen som helst Betingelse vil gaa angrebsvis til Værks mod nogen som helst Stat. Danmark vilde heller ingen varig Fordel kunne opnaa derved, men vilde sætte sin Eksistens paa Spil. At vor Udenrigspolitik under alle Situationer bør være Neutralitetspolitik, ere vi her i Danmark absolut enige om.

For saa vidt ere da Udsigterne for en fredelig Fremtid for vort Fædreland gode. Men Historien viser, at Forholdene stundom ere stærkere end de ledende Statsmænds Ønsker. For Omstændighedernes Magt kunne de tvinges til at bøje sig, og under en Krig, hvor de fremmede Magters egen Tilværelse staar paa Spil, vilde det være ubesindigt af os at slaa os til Ro med, at ingen ønsker at skade os. Der vil da kunne opstaa Situationer, hvor de krigsførende kunde have en betydelig Interesse af at krænke vor Neutralitet.

Som Konseilspræsidenten allerede har sagt, slutter jeg mig ganske til de Udtalelser, som ere komne til Orde i de fra Udenrigsministeriet til Forsvarskommissionen sendte Skrivelser, der findes offentliggjorte i Betænkningen. Hvorvidt en Stat i Fredstid vil finde sig i, at en anden Stat krænker dens Suverænitet, er den alene bestemmende for, medmindre den traktatmæssig er begrænset i sin frie Selvbestemmelsesret. I Krigstilfælde derimod er den neutrale Stat anderledes stillet. Da er den overfor de krigsførende forpligtet til ikke alene at afholde sig fra enhver Deltagelse i Fjendtlighederne og enhver Begunstigelse til den ene krigsførende paa den andens Bekostning; men den maa heller ikke finde sig i, at nogen af de krigs-